

În traducere apare însă în chip fals viziunea unei cruci care sta misterios în aer :

« Din cap dînd Panul, mîna și-a-ntins-o spre intrare
În partea unde-n aer o cruce drept stătea ;
Deși el nici o vorbă să scoată nu putea,
Da semn că ucigașul a fost de el iertat... »

(Pan Tadeusz, p. 334).

În fond, traducătorul a mărit, după părerea noastră, inutil și numărul versurilor cu încă unul față de original. De ce să ne mirăm atunci că traducerea are mult mai multe versuri decît originalul.

Undeva în textul tradus se descrie un ospăț la care între altele se mănîncă « somn de apă dulce, din Dunăre. »⁷ E o confuzie. N-aveau Polonii nevoie să meargă după pește pînă la Dunăre. Originalul are « łososie suche, dunajeckie »⁸ și e vorba de « loștriță », nu de Dunaj (= Dunăre) ci din riul Dunajec, un fel de Bistrița polonă, care se găsește în munții Pieniny și pe care se merge cu plutele printr-un superb defileu, de la Trzy Korony la Szczawnica.

În cartea XI, Mickiewicz zugrăvește un tablou patriarhal polon în care bătrînii stau de vorbă, bînd mied și cîstindu-se reciproc cu tutun din tabacheri de lemn :

« Bătrînii își beau miedul, din tabacheri de coajă
Tutun' și-ntind pe rînd și duc demult « voroavă »

(Dziela, p. 350).

Traducerea vorbește surprinzător de « căni din coji de tei », din care bătrînii « își, beau miedul » :

« Beau miedul lor bătrînii, din căni de coji de tei
Ciocnind pe rînd, și vorba urmîndu-și între ei. »

(Pan Tadeusz, p. 313).

E clar că originalul n-a fost înțeles și nici nuanța expresiei *rozhowory*. Dar neînțelegeri de acestea sînt multe în traducerea romînească.

Am afirmat la început că traducerea bună este de fapt trecerea unui fond de idei și imagini dintr-o tonalitate în alta, folosind, datorită materialului de limbă, noi culori. Denaturarea viziunii de ansamblu și a ideilor de bază nu este însă îngăduită. Mickiewicz cîntă, de pildă, nostalgic și duios, în expresii simple dar sugestive, primăvara anului 1812, în care ca tînăr își pusese multe nădejdi :

« O primăvară ! Pentru cine-n acea vreme în țara noastră te-a veghiat,
Rămas-ai, primăvară a luptei și-a belșugului, de neuitat.
O primăvară, pentru cine te-a văzut cum înfloreai
În grîne și în ierburi și oamenii la față luminai,
Bogată-ai fost în fapte și plină de nădejdi !
Și azi te am în minte, vedenie frumoasă ca de vis !
Ieșit pe lume-n țară roabă și-n lanțuri strîns ținut,
O altă primăvară-n viață, nu știu să fi avut ».

(Dziela, p. 305).

⁷ Pan Tadeusz, p. 369.

⁸ Dziela, p. 334.